

Malin Ek spelar Shylock på Dramaten

IBÖRJAN AV INTERVJUN MED MALIN EK berättar jag att jag blev så glad när jag fick veta att just hon skulle spela Shylock i Mats Eks uppsättning av *Köpmannen i Venedig* på Dramaten. Inte nog med att hon är en väldigt bra skådespelerska, i mitt minne bubblade det upp en rad omtumlande gestaltningar hon har gjort av manliga roller genom åren. Huvud-rollen i en barnpjäs som hette *Pepparkakan* på Dramaten i början av 1970-talet. Herr Solares i *I lusthuset* på Unga Klara 1988. Ariel i *Stormen* på samma teater 1990.

– Jag har faktiskt inte tänkt på *Pepparkakan* i det här sammanhanget. Ariel såg jag aldrig på som en man. Jag läste det som att han verkligen var en del av Prospero. Därför blev figuren någonting mitt emellan manligt och kvinnligt – eller kanske både – och.

– Herr Solares var det meningen att en annan skådespelare skulle göra, men hon ville inte. Jag var barnledig och fick hoppa in. Utöver de här figurerna har jag spelat man i *Livet är en dröm*.

Men jag har aldrig drömt om att spela Shylock, det hade jag kanske gjort om jag sett mig som någon som var specialist på att spela manliga roller. Nu höll jag på att trilla av stolen när Mats frågade mig.

När du nu ska göra Shylock, lägger du upp ditt arbete med rollen på ett annat sätt än du brukar?

– Nej, det tycker jag inte. Jag börjar med texten, sedan läser jag runt omkring och så pratar jag med människor som kan den judiska historien – jag har en väninna som är särskilt insatt.

– Jag har hört att Shylock är en roll som inte går att spela, för att pjäsen är så antisemitisk. Den är bearbetad nu,

men redan i originalet finns en inlevelse och en medkänsla med Shylock som man kan ta fram och ta vara på. Vad han gör är att han, i sin

predika fram fula saker hela tiden, utan att be om ursäkt.

– Shylock är en ensam pappa. Han nämner sin hustru Lea, men hur hon gått bort vet man inte: det kan vara en barnsäng, det kan ha varit en pogrom eller något annat. Men sorgen finns där. Shylock bevakar och skyddar sin dotter, men relationen med henne har han förlorat. Hon vantrivs och rymmer. Och hans betjänt Lancelot sticker också.

Är det några svårigheter med att spela Shylock?

– Det gäller ju att bestämma sig för var och varför tanken på att handla som han gör dyker upp. Det är inte helt givet. Att han föreslår ett skälpund kött från kroppen på köpmannen som pant, det är ju ett skämt om än perverst. Vore det på allvar skulle inte Antonio gå med på det. Alla räknar med att den här förmögne köpmannen ska få in pengar i tid.

– Så det är bara ett skämt. Men hur slår det honom? Är det

när Antonio undrar om han inte vill låna ut pengar till en fiende? Tänker då Shylock "Om jag ska låna ut pengarna på de premisserna kan jag ju dra till med någonting ännu värre!" Eller är det den inneboende aggressionen som flyter upp? Vad jag förstår så vill Shylock helst inte alls befatta sig med det här lånet. Han har lust att gå från den här platsen många gånger, men säger han nej så blir det väl ännu mer repressalier. Eller kanske han vill gjuta olja på vågorna – han har ju nästa generation att tänka på. Det kan också vara så att förslaget om panten är ett försök: "De kanske drar sig ur om jag föreslår något så extremt?" Jag vet inte riktigt ännu.

Intervju: Kent Hägglund

Malin Ek som Shylock. Foto: Roger Stenberg

hämndlystnad och sin galenskap efter att ha förlorat sin dotter och allt annat, försöker döda inom lagens ramar. Han demonstrerar på så vis de kristnas lagar – som han tvingas leva efter – för de kristna: "Den ondska ni lär ut ska jag praktisera och jag ska göra allt för att överträffa mina läromästare."

– Shakespeares pjäs är så rik. Alla figurerna i den är ju väldigt komplexa. Han kan inte ha vetat mycket om judar – det fanns inga kvar i England på hans tid för de var förvisade eller utrotade. Ändå lyckas han skildra vad det kan innebära att tillhöra en minoritet som förtrycks, kränks och smädas utan att någon höjer på ögonbrynen. Men de kristna kan skratta och spilla och